

kaikki sisältyvät mediatutkimukseen muiden tutkimusalueiden mukana.

Mediatutkimus ei ole vain tieteiden tienristeys, Ytreberg toteaa. Hän painottaa, että mediatutkimus on vakiinnuttanut asemansa omana tieteenalanaan, vaikka se ei olekaan yhtä selkeärajainen tieteenala kuin psykologia tai historia.

Ytrebergin kirja nostatti viime vuonna norjalaisten mediatutkijoiden keskuudessa pienoisen metelin. Seminaareja pidettiin ja kirjasta debatoitiin tieteellisissä lehdissä. Kysymys saattoi olla sukupolven vaihdoksen hyväksymisestä tieteenalan sisällä. Ytreberg (synt. 1964) edustaa mielipiteilläään nuorta tutkijasukupolvea. Mistä kaikesta oli kyse, selviää ehkä Viestinnän tutkimuksen päivillä helmikuussa 2010. Ytreberg on kutsuttu sinne plenum-puhujaksi.

Ytreberg, Espen (2008): *Hva er medievitenskap*. Oslo: Universitetsforlaget, 142 s.

Eija Poteri

Gunnar Nygren: Yrke på glid

Mikä tekee journalisteista journalisteja? Miten he eroavat – jos eroavat – mediatyöntekijöistä, joilla mediatalat nykyisin täyttyvät? Mitä kaikkea toimittajuus sisältää nykyisinä kaupallistuvina aikoina?

Ammattilaisuus ylipäänsä viittaa yleensä hyvään laatuun, kyvykkyyteen, ammattimaiseen toimintaan ja ammattikuntaan kuulumiseen. Perinteisiä professioita, kuten lääkärin, juristin, papin ja insinöörin ammatteja, on määritellyt korkea koulutus ja autonomia, sekä valta päättää oman työnsä tavoitteista, edellytyksistä ja eettisistä normeista ohi oman työorganisaation. Ruotsalaisen Gunnar Nygrenin näkemyksen mukaan journalismi on semiprofessio: vaikka ammatinharjoittajat

ovat pitkälti järjestäytyneitä ja toimintaa säädellään eettisin ohjein, vapaa ammatti mahdollistaa monenlaiset koulutusväylät. Nygrenin näköalapaikka on tutkijan ja opettajan; aiemmin toimittajana toiminut Nygren opettaa Södertörnin korkeakoulussa.

Hänen mukaansa kyse on siis jonkinlaisesta journalistin ammattiroolista, johon sosiaalistutaan. Roolit ovat vaihdelleet kansankynttilästä tiedonvälittäjään, yksinäisestä ratsastajasta käsityöläiseen ja pedagogista agitaattoriin. Nygrenin mukaan nykyisiä toimittajarooleja ovat esimerkiksi moniosajaan, sisällöntuottajaan, paljastajaan, tavaramerkin, puheenjohtajan, asiantuntijan, draamatikon tai yksityisyrittäjän roolit. Kiinnostava havainto on, että toimittajuus on usein myös läpikulkupaikka, josta siirtytään tarpeen tullen paremmille apajille.

Yhtäältä toimittajat ovat nykyisin koulutettumpia ja ammattimaisempia kuin koskaan, toisaalta samaan aikaan heidän asemansa työelämässä on usein heikentynyt. Osaltaan kehitykseen vaikuttaa työelämän yleinen teknis-ekonomisen paradigman joustoineen, säästöineen, konvergensseineen ja asiakassuuntautuneisuuksineen. De-professionaalistumisen myötä ammattikunta hajaantuu ja työn ehdot vaihtelevat. Toimittajien profiilit jakaantuvat helposti tähtitoimittajiin ja tavallisiin sisällöntuottajiin, mutta työllä ja vapaa-ajalla on taipumusta sekoittua kaikilla.

Verkkojournalismin haasteet, ammatin naisistuminen, moniosaaminen... Siinä monia Nygrenin käsittelemiä teemoja, joihin saadaan syvennyksiä myös Viestinnän tutkimuksen päivillä helmikuussa 2010.

Nygren, Gunnar (2008). *Yrke på glid: Om journalistrollens de-professionalisering*. Stockholm: Stiftelsen Insitutet för Mediestudier, 192 s.

Sanna Kivimäki